

Про перші дні Великої Вітчизняної війни

Документи, що публікуються нижче, висвітлюють найважчі і разом з тим героїчні дні початку Великої Вітчизняної війни, хід бойових дій Радянських Збройних Сил на Південно-Західному напрямку в початковий період війни. Вони дають певне уявлення про труднощі, яких зазнали радянські війська під Дубно, Луцьком і Ровно. Документи свідчать про героїзм, самовідданість, стійкість, безмежну відданість воїнів своїй Батьківщині, дають змогу глибше зрозуміти причини невдалих дій наших військ на початку війни.

В публікацію включені деякі документи, що характеризують переддень війни, а також донесення про перші бойові дії прикордонних загонів і регулярних частин Червоної Армії, що дає змогу читачеві ясніше уявити саме початковий етап війни.

Документи друкуються вперше.

Публікацію підготували працівник відділу Центрального архіву Міністерства оборони СРСР *В. Р. Журавльов* і старший науковий співробітник архіву *Н. М. Ємельянова*.

Скорочення, що вживаються в документах

- А**— армія
- ав.**— авіаційний
- ад**— авіаційна дивізія
- бк**— бойовий комплект
- ВПС**— військово-повітряні сили
- ВСВЛ**— візуальне спостереження і виявлення літаків
- гап**— гаубичний артилерійський полк
- гсд**— гірськострілецька дивізія
- гсп**— гірськострілецький полк
- пмм**— пально-мастильний матеріал
- ДД**— далекої дії
- ДВТ**— довгочасна вогнева точка
- з. д.**— залізничний
- ЗА**— зенітна артилерія
- зап**— зенітно-артилерійський полк
- ЗАХОВО**— Західний особливий військовий округ
- ва**— винищувальна авіація
- вап**— винищувальний авіаційний полк
- кап**— корпусний артилерійський полк
- кд**— кавалерійська дивізія
- кк**— кавалерійський корпус
- КОВО**— Київський особливий військовий округ
- кп**— командний пункт
- ЧА**— Червона Армія
- ЛВО**— Ленінградський військовий округ
- мд**— механізована дивізія
- мк**— механізований корпус
- МСД**— мотострілецька дивізія
- мсп**— мотострілецький полк
- НЗ**— непорушний запас
- НШ**— начальник штабу
- ОДВО**— Одеський військовий округ
- озад**— окремий зенітно-артилерійський дивізіон
- окр**— країна
- ВП**— вогневий пункт
- окб**— окремий кулеметний батальйон
- впп**— відділ політичної пропаганди
- ППО**— протиповітряна оборона
- ПРИБОВО**— Прибалтійський особливий військовий округ
- пд**— піхотна дивізія

пп— піхотний полк
пр-к— противник
птабр— протитанкова артилерійська бригада
ПТО— протитанкова оборона
кульбат— кулеметний батальйон
РГК— резерв Головного командування
РЗ— розвідувальний загін
рп— розвідувальний полк
зад— змішана авіаційна дивізія
сб— стрілецький батальйон
сд— стрілецька дивізія
ск— стрілецький корпус
сп— стрілецький полк
ср— стрілецька рота
л-к— літак
тд— танкова дивізія
тп— танковий полк
УНБ— Управління начальника будівництва
УПП— Управління політичної пропаганди
УР— укріплений район
ПЗФ— Південно-Західний фронт

Док. № 1

Наказ народного комісара оборони СРСР

19 червня 1941 р.

По маскуванню аеродромів і важливих військових об'єктів досі нічого суттєвого не зроблено. Аеродромні поля не всі засіяні, злітні смуги під колір місцевості не пофарбовані, аеродромні споруди, різко виділяючись яскравим кольором, привертають увагу спостерігача на десятки кілометрів, скупчене і лінійне розміщення літаків на аеродромі при відсутності їх маскуванню й поганій організації аеродромного вузла обслуговування із застосуванням демаскуючих знаків і сигналів остаточно демаскують аеродроми. Сучасний аеродром має повністю злитися з навколишньою обстановкою і ніщо на аеродромі не повинно привертати уваги з повітря. Аналогічну безпечність до маскуванню проявляють артилерійські і мотомехчастини; скупчене і лінійне розміщення їх парків становить не лише відмінні об'єкти спостереження, а й зручні для влучення з повітря цілі: танки, бронемашини, командирські та інші спеціальні машини: мотомех й інші війська пофарбовані фарбами, що дають яскравий відблиск і добре спостерігаються не тільки з повітря, а й із землі. Нічого не зроблено для маскуванню складів та інших військових об'єктів.

Наказую:

1. До 1.7.41 р. засіяти всі аеродроми травами під колір навколишньої місцевості, злітні смуги пофарбувати й імітувати всю аеродромну обстановку відповідно оточуючому фону.

2. Аеродромні споруди до дахів включно пофарбувати під один стиль з навколишніми аеродромними спорудами. Бензосховища зарити у землю й особливо старанно замаскувати.

3. Категорично заборонити лінійно і скупчено розміщувати літаки. Розосередження і замаскування літаків забезпечать їх повну неспостережливість.

4. Організувати до 5.7.41 р. у кожному районі авіаційного базування в 500-кілометровій прикордонсмугі 8—10 удаваних аеродромів, обладнати кожний з них 40—50 макетами літаків.

5. До 1.7.41 р. провести пофарбування танків, бронемашин, командирських, спеціальних і транспортних машин. Для камуфляжного

фарбування використовувати матові фарби відповідно до місцевості району розміщення та дії. Категорично заборонити вживати фарби, що дають відблиск.

6. Округам, які входять у загрожуючі зони, провести заходи по маскуванню складів, майстерень, парків і до 15.7.41 р. забезпечити їх неспостережливість.

7. Проведене маскування аеродромів, складів, бойових і транспортних машин перевірити з повітря спостереженням відповідними командирами штабів округів і фотозніманням.

8. Виконання доповіді 1.7.41 р. і 15.7.41 р. через начальника Генштабу ЧА.

Народний комісар оборони СРСР
Маршал Радянського Союзу
Начальник Генерального штабу ЧА
генерал армії

Тимошенко

Жуков

ЦАМО СРСР, ф. 334, оп. 5307, спр. 945, арк. 193. Копія.

Док. № 2

Наказ народного комісара оборони СРСР командуючому військами Київського особливого військового округу

19 червня 1941 р.
3 год. 58 хв.

До 22.6.1941 р. управлінню вийти Тарнопіль, залишаючи [в] Києві підпорядковане Вам управління округу на чолі [з] Яковлевим.

Виділення й перекидання управління фронту зберегти у великій таємниці, про що попередити особовий склад штабу округу.

Начальник Генерального штабу Червоної Армії
генерал армії

Жуков

ЦАМО СРСР, ф. 229, оп. 164, спр. 1, арк. 31. Оригінал.

Док. № 3

Телеграма штабу 12-ї армії начальнику штабу Київського особливого військового округу

19 червня 1941 р.
22 год. 40 хв.

Вашій телеграмі... сказано: вогонь зенітні засоби можуть відкрити тільки на загальних підставах з пунктовою системою ППО за особливим розпорядженням Військової Ради округу. Не зрозуміло, роз'ясніть*.

Командуючий 12 армією
генерал-майор

(Понеділін)

ЦАМО СРСР, ф. 229, оп. 164, спр. 1, арк. 20. Оригінал.

* На телеграмі є резолюція: Нач. ВП. Вогонь можна відкривати.

1. Якщо буде дано особливе розпорядження Військової Ради округу.

2. При оголошенні мобілізації.

3. При введенні в дію плану прикриття, якщо при цьому не буде особливого заборони.

4. Військовій Раді 12 армії відомо, що ми вогню зенітної артилерії по німецьких літаках у мирний час не ведемо.

Начальник штабу КОВО
генерал-лейтенант

(Пуркаєв)

Док. № 4

Донесення коменданта Новоград-Волинського укріпленого району командуючому військами Південно-Західного фронту

28 червня 1941 р.
23 год. 15 хв.

Ночами Новоград-Волинська помічено розвідку літаків противника, що посилюється, розриву між Новоград-Волинським і Коростенським укріпленими районами.

Можна передбачати намір противника обійти укріплені райони флангів.

Продовжуємо спостереження.

Комендант Н.-Волинського укріпленого району
підполковник

Михайлов

ЦАМО СРСР, ф. 131, оп. 178442 сс, стр. 1, арк. 485. Оригінал.

Док. № 5

Розвідзведення штабу Київського військового округу № 3

20 червня 1941 р.
21 год. 00 хв.

Рух і дислокація військ (за даними агентури)

1. 18.5 у Холм прибуло 5 ешелонів танків і майже полк зенітної артилерії.

Крім того, помічається рух інших родів військ через Холм у напрямку до кордону, точна кількість яких не встановлена.

2. На захід від р. Вісла у містах Радом, Сандомир та ін. польових військ дуже мало, помічаються лише охоронні загоны.

3. З 15.5 по 15.6 через Нижній Сан, головним чином через Лежайськ, пройшло на північний схід близько 6 дивізій, які нібито розмістились у районі Белгорай, Юзефов, Янов, Тарногород.

4. За тими ж даними, на Томашово-Сандомирський напрямок попрямувала з Краківського напрямку вся 12 армія зі своїм штабом, яка раніше знаходилася в Югославії; крім того, нібито на цьому ж напрямку через Пулави, Люблін рухалися частини 4 і 5 армій із Франції.

5. У район Лежайськ 14.6 з напрямку Жешова нібито прибула гірськострілецька дивізія, штаб якої у Лежайську.

6. У районі Завихвоста 15.6 спостерігалось до 80 танків (можна припускати, що ці танки належать до танкового з'єднання, яке прямує через Завихвост на схід).

7. За даними, що потребують перевірки, в Козениці було помічено нібито 8 гсд, що прямувала на схід; командир дивізії — генерал Шенборн.

8. Підтверджується наявність штабу армійського корпусу в Жешові, який перемістився з Ланцут.

9. Підтверджується прибуття загонів «РА» у район Ярослава, Перемишля, Санка.

10. На ділянці Ярослав — Дубецько відбувається заміна частин, що раніше тут знаходилися, новими частинами, які прибули сюди і склалися з чеських і австрійських німців літнього віку. Тут же нібито помічаються італійські частини, одягнуті у німецьку форму.

11. Підтверджується прибуття в Прикарпатську Україну німецьких частин, крім раніше помічених німецьких військ у Кашице, помічається прибуття частин у Мукачеве, установлено наявність німецьких офіцерів у Хусті, Сваляві, В.-Березневному. За даними прикордончастин, серед жителів прикордонсмуги Угорщини пішли чутки про те, що нібито угорці відводять свої війська від кордону за домовленістю з урядом СРСР.

За даними спостереження

1. Продовжується жвавий рух безпосередньо у межі дрібних підрозділів піхоти, кавалерії, танків і мототранспорту: продовжується спостереження за нашою територією.

Удень 19.6 найбільш жвавий рух спостерігався на ділянці кордону на південь від Томашова, де в районі Плазув, Руда, Ружанецька, Лукув прямувало майже батальйон піхоти, близько полку кавалерії, знаряддя на мехтязі (калібр 150 мм), багато знаряддя ПТО, біля 100 танків, мотоциклетна рота, кілька сот підвід, машин і інші підрозділи. Рух проходив з південного заходу на північний схід.

Підготовка театру

1. За даними агентури, в районі Лежайська (точне місце не установлене) збудовано міст, прикритий сильною ППО, через нього проходили війська.

2. У районі Лежайська (на північний захід і південний схід від залізниці) споруджується два роз'їзди довжиною до 500 метрів.

3. За даними перебіжчика, у районі Лежайська закінчується будівництво аеродрому, на будівництві якого нині зайнято близько 1000 чол. солдатів.

Висновки:

1. Рух німецьких військ до наших кордонів підтверджується різними джерелами, головна маса військ, які прибувають, концентрується на Томашово-Сандомирському напрямку на північ від Таневських лісів.

2. Дані про рух військ через Нижній Сан на північний схід надходять від різних джерел і досить імовірні, оскільки залізниця Демблін — Люблін з малою пропускною можливістю не дозволяє великих перекидань у районі Замостя, Томашова, Белгорая.

3. Дані про нумерацію армій вимагають перевірки й уточнення, але наявність 2 штабів армій на Люблінському і Томашово-Сандомирському напрямках цілком можливі.

4. Заміна частин, які раніше знаходилися на Краківському напрямі, заслуговує на увагу, тим більше, що нові частини, які прибули, відносяться до менш стійких частин німецької армії.

5. Великий рух усіх родів військ і транспорту на південь від Томашова переслідує деяку демонстративну ціль чи зв'язаний з проведенням навчання.

Начальник штабу КОВО
генерал-лейтенант

(Пуркаев)

Начальник розвідвідділу штабу КОВО
полковник

(Бондарев)

ЦАМО СРСР, ф. 131, оп. 12507, спр. 8, арк. 5. Оригінал.

Док. № 6

Наказ командуючого 6-ю армією командирам 4-го механізованого корпусу 8-ї танкової дивізії і 81-ї мотострілецької дивізії

20 червня 1941 р.

Зенітні дивізіони негайно відкликати з львівського табірзбору до своїх з'єднань.

Після прибуття поставити завдання — прикрити з повітря розміщення дивізій.

Кожній зенітній батареї мати на ВП 0,25 бк, повністю споряджених.

Вогонь відкривати по іноземних літаках тільки з дозволу, одержаного від начальника штабу армії.

Для проведення бойової стрільби на львівському артополігоні зенітна артилерія відправляється по-батареїно за планом начальника львівського артабірзбору.

Виконання доповіді.

Командуючий 6-ю армією
генерал-лейтенант

Музиченко

ЦАМО, ф. 334, оп. 5307, спр. 22, арк. 197. Оригінал.

Док. № 7

Наказ командуючого 6-ю армією командирам 6-го стрілецького корпусу, 4 і 15 механізованих корпусів і 3-ї кавалерійської дивізії

20 червня 1941 р.

Штабам корпусів, дивізій, полків знаходиться на місці. З району дислокації нікуди не вибувати. На різні навчання, пов'язані з відривом від району дислокації, брати дозвіл Військової Ради.

Батальйони з оборонного будівництва не знімати.

Командуючий 6-ю армією
генерал-лейтенант

Музиченко

ЦАМО СРСР, ф. 334, оп. 5307, спр. 22, арк. 186. Оригінал.

Док. № 8

Наказ народного комісара оборони СРСР № 1 *

22 червня 1941 р.

1. На протязі 22—23.6.41 р. можливий несподіваний напад німців на фронтах ЛВО, ПРИБОВО, ЗАХОВО, КОВО, ОДВО. Напад німців може розпочатися з провокаційних дій.

2. Завдання наших військ — не піддаватися ні на які провокаційні дії, що можуть викликати великі ускладнення. Одночасно військам Ленінградського, Прибалтійського, Західного, Київського й Одеського військових округів бути у повній бойовій готовності зустріти раптовий удар німців чи їх союзників.

3. Наказую:

а) протягом ночі на 22.6.41 р. потай зайняти вогневі точки укріплених районів на державному кордоні.

* Надійшов у штаб Київського особливого військового округу 22 червня 1941 р. о 2 год. 30 хв.

б) Перед світанком 22.6.41 р. розосередити по польових аеродромах всю авіацію, в тому числі і військову, старанно її замаскувати.

в) Всі частини привести у бойову готовність без додаткового залучення приписного складу.

Підготувати всі заходи по затемненню міст і об'єктів.

Ніяких інших заходів без особливого розпорядження не проводить.

Тимошенко

Жуков

ЦАМО СРСР, ф. 229, оп. 164, спр. 1, арк. 71. Оригінал.

Док. № 9

Донесення начальника штабу 5 армії начальнику штабу Київського особливого військового округу

22 червня 1941 р.

3 год. 15 хв.

Штаб 5 А 22.6.41 р. о 1.00 відбув на новий командний пункт — ліс, на схід від колонії Битень (14 км на південний захід від Ковеля),

Писаревський

ЦАМО СРСР, ф. 131, оп. 178442 сс, спр. 1, арк. 33. Оригінал.

Док. № 10

Оперзведення Струмилівського укріпленого району по вузлах оборони 1, 2, 3

22 червня 1941 р.

4 год. до 5 годин 10 хв.

5 годин 10 хвилин німці перейшли кордон Сокаль — Кристинополь. Десант близько 50 чоловік на схід від Потудажиця 4 км. Блокований дот 1 вузол оборони 3 штуки — дот передньому краю веде вогонь. Поранено: Пархач — 1 чол. 140 ОКБ, 3 чол. 141 сд, 1 чол. 42 ОКБ, знищено 1 кулемет.

Комендант УР

Матякін

ЦАМО СРСР, ф. 229, оп. 164, спр. 2, арк. 15. Оригінал.

Док. № 11

Донесення штабу Південно-Західного фронту начальнику Генерального штабу Червоної Армії про обстановку на фронті на 9.00

22 червня 1941 р.

1. На фронті 5 А

Противник приступив до форсування річки на ділянці Любомль — Володимир-Волинський. Артвогнем обстріляні Устилуг і Володимир-Волинський. У районі Гуща (5 км на південь від Опалина) о 6.20 готувався до переправи кавалерійський полк противника.

У районі Лишня (на південний захід від Володимира-Волинського 25 км) — дії дрібних груп противника. УР вогонь не відкривав.

У районі Устилуг диверсійна група — одягнуті в нашу форму. Для ліквідації вжито заходів 87 сд.

О 6.20 у районі Ківерці збито німецький двомоторний літак. Станція Влодава зайнята противником.

Частини армії рухаються в свої райони.

2. На фронті 6 А

Район Пархач зайнятий противником. 141 сд і 3 кд підходять до Пархача із завданням знищення противника, що прорвався.

Любича Крулевська зайнята противником силами близько одного пп. Олешиче і Старе Село зайняті противником. 159 сд переходить у район Магирув.

У районі Краковець висаджено авіадесант противника невеликої сили. В напрямку Брусно рухаються дві колони танків.

У районі Гнойнице (на зах. від Краковця) наша авіація веде боротьбу з бомбардувальниками і винищувачами противника.

Для ліквідації десанту у Радзехув виступили з Бродів загони мд. З 26 і 12 А зв'язку немає.

Начальник штабу Південно-Західного фронту
генерал-лейтенант

Пуркаєв

ЦАМО СРСР, ф. 229, оп. 161, спр. 112, арк. 1. Оригінал.

Док. № 12

**Донесення штабу Південно-Західного фронту начальнику
Генерального штабу Червоної Армії про обстановку на
фронті до 10.30**

22 червня 1941 р.

1. На фронті 5 А

Сокаль і Тартакув горять. 124 сд до кордону не вийшла і зайняла оборону на рубежі ліс. кол. Рамош, Баране, Перетоки — лівим флангом примикає до Струмилівського УР. Ст. Влодава зайнята противником. Противником зайнято Римаче (на зах. від Любомля); на цій ділянці діє до 3-х пп противника. Ст. Іваничі (на півд. від Володимира-Волинського) зайнята противником.

2. На фронті 6 А

Дані на 8.30.

Пархач зайнятий противником силою до пп.

На фронті Острів — Прусинов піхота пр-ка в напрямку на південь — сили нез'ясовані. Вежвиця зайнята двома кавполками пр-ка. У районі Денишишки у лісі з'являється піхота пр-ка, минаючи опорні пункти. У районі Брусно Старе йде бій на передньому краї УР, за відомостями к-ра 6 ск, у напрямку Брусно Старе рухається колона танків довжиною 2—3 км. Олешиче, Любачув, Старе Село зайняті противником силою близько полку. Шурохов, Висоцьке зайняті противником силою до двох батальйонів. У районі Гнойниця (на захід від Краковця) висаджено диверсійну групу противника. У районі Ляцьке Вель-

ке (на зах. від Злочева) мотополк 15 мк веде бій з противником. У районі Олесько у повітряному бою збито один бомбардувальник пр-ка. Аеродром Чунев розбитий.

Начальник штабу Південно-Західного фронту
генерал-лейтенант

Пуркаєв

ЦАМО СРСР, ф. 229, оп. 161, спр. 112, арк. 2. Оригінал.

Док. № 13

Політдонесення Управління політпропаганди Київського особливого військового округу начальника Головного управління політпропаганди Червоної Армії

22 червня 1941 р.
13.00

22 червня 1941 р. о. 4.00 німецька авіація без будь-якого приводу здійснила наліт на ряд наших аеродромів і міст уздовж західного кордону і піддала їх бомбардуванню. Найбільш піддавалися бомбардуванню аеродроми Чернівців (де згорів ангар і знищено 21 літак, ворожих літаків збито 8), Станіслава (знищено наших 36 літаків).

Одночасно у різних місцях німецькі війська відкрили артилерійський вогонь і перейшли кордон. У районі Любомль — Володимир-Волинський противник форсував р. Буг. Відкрито артвогонь по Перемишлю. Неодноразово піддавався бомбардуванню з повітря Луцьк.

У Карчежи перейшли кордон румуни і нашими передовими частинами були зупинені. В районі Гута готувався до переправи полк кавалерії. В районі Устилуг діють диверсійні групи противника, переодягнуті в нашу форму. В цьому ж районі горять склади. Війська округу розпечатали пакети і виступили в місця, зазначені мобпланами.

Штаб і УПП КОВО 22 червня до 5.00 зосередились у м. Тернополі і приступили до оперативної роботи.

Моральний дух військ округу високий. Особовий склад сповнений грізної ненависті до німецького фашизму, який нахабно порушив мирний договір із СРСР. Всі сили і засоби військ округу спрямовані на ворога, знищуючи його там, де він перейшов кордон.

Дані вказівки відділам політпропаганди армій і з'єднань про глибоке роз'яснення військам наказу наркома й організацію роз'яснення повідомлення тов. Молотова по радіо.

ВПП з'єднань запропоновано організувати безперервну партполітроботу у частинах і тилах, правильно розставити партійні сили. Також запропоновано здати партійне господарство в УПП КОВО — м. Київ.

Начальник Управління політпропаганди КОВО
бригадний комісар

Михайлов

ЦАМО СРСР, ф. 229, оп. 213, спр. 12, арк. 7, 8. Оригінал.

Док. № 14

Розвідзведення штабу зони ППО Київського особливого військового округу № 01

22 червня 1941 р.
20.00

За спостереженнями постів ВСВЛ і донесеннями командуючих районами зони ППО, дії противника 22.6.

1. Дії ВПС противника

- 5.25 Бомбардовано аеродром у районі Дубно.
- 6.00 Також Броди; один з літаків противника посаджено нашою ВА в тому ж районі.
- 6.07 Один літак противника бомбардував аеродром Трємбовля.
- 6.20 Три літаки пр-ка бомбардували аеродром Бржезани. У цьому бою з л-ками один наш літак І — 153 загорівся. Пілот стрибнув з парашутом.
- 6.33 Спостерігався повітряний бій наших винищувачів з 3 бомбардувальниками. Результати невідомі.
- 7.33—7.40 Бомбардовані Скилув, Чунєв, Яворів, Дрогобич. Табір обстріляний з кулеметів.
У районі Дорохів о 8.07 спостерігалось падіння 3 літаків пр-ка, збитих нашою ВА.
Зранку 60 літаків бомбардували аеродром Чернівці.
- 7.00—8.00 12 літаків бомбардували Київ (район аеродрому). Бомбометання проводилося з великих висот. По літаках пр-ка вели вогонь 12 батарей ЗА.
- 9.20 У районі Радзехова спостерігалися дії літаків пр-ка по наших наземних військах.
- 9.25 Спостерігалось падіння літаків пр-ка, збитих нашою ВА: Луцьк — 1, Ровно — 2 літаки.
- 10.07 3 літаки пр-ка бомбардували ст. Красне з Н — 300 м. Пізніше ці літаки на тій же висоті о 10.14 пройшли над Львовом.
- 10.17 9 літаків бомбардували Ковель.
- 10.20 У районі Глиняни було чути шум моторів, вибух бомб і постріли ЗА.
- 10.45 3 літаками атаковано кульвогнем військове містечко Бржезани.
- 10.55 Бомбардовані Луцьк, Вол.-Волинський, Ковель. Спостерігалася пожежа бензосховища у Володимирі-Волинському.
- 10.59 У районі Галича 2 літаки пр-ка були посаджені нашою ВА.
- 11.05 3 літаками бомбардовано аеродром Глиняни.
- 11.30 Над Буск. спостерігався повітряний бій нашої ВА з 3 німецькими л-ками. Результати невідомі.
- 11.47 4 літаками пр-ка бомбардовано аеродром Адами. Спостерігався збитий наш один л-к. Пілот цього літака стрибнув з парашутом.
- 12.00 Над Бродами повітряний бій наших винищувачів з бомбардувальниками пр-ка.
- 12.02 і 12.35 Групи з 5 і 8 бомбардувальників атакували аеродром Радзехув. У результаті повітряного бою спостерігалось 2 збитих наших л-ки І — 153.
- 12.03 При нальоті літаків пр-ка один літак пр-ка збито вогнем ЗА у районі Ковеля.
Протягом дня 22.6 Львів зазнав неодноразового бомбардування літаками пр-ка.
Діями нашої ВА, ЗА і кульвогнем збито 11 літаків пр-ка. З них вогнем ЗА і кульвогнем — 8 літаків і ВА — 3 літаки.
- 13.08 2 літаки пр-ка вели повітряний бій з нашою ВА.
- 16.25 Літаками пр-ка атаковано аеродром Млинів.
- 16.52 Повітряний бій у районі Луцька. 18 бомбардувальників з нашої ВА.
- 20.20 Трьома літаками бомбардовано залізничну станцію Тернопіль.
У повітряному бою з нашими винищувачами збито 1 бомбардувальник противника.

2. Спостерігалася висадка авіадесантів

- 11.15 У районі Дрогобича. Кількість не установлена.
12.25 У районі Ковеля кількість групи не установлена.
13.30 У районі Чернівців — близько 100 чол.
14.10 У районі ст. Крживі десант після висадки сховався в лісі.
Спостерігався бій частин десанту (майже 200 чол.) з нашими частинами.
17.18 Повторна висадка десанту в районі Ковеля.

3. Спостереження постів ВСВЛ установлена розвідка авіації противника наступних пунктів

- а) 12.31 район Комарно;
- б) 11.00 район Радзехува;
- в) 13.23 район Торчина.

4. За тими ж даними

У Марковці (20 км. на зах. від Вол.-Волинськ.) вийшла група мотоциклістів пр-ка близько 800 чол.

Висновки:

1. Противник діяв групами 60, 12, 3 літаки-бомбардувальники, переважно без прикриття винищувачами.
2. Основні дії пр-ка були зосереджені по наших аеродромах.
3. У результаті повітряних боїв помітне відставання в швидкості наших винищувачів типу І — 16 та І — 153 порівняно з літаками легко-бомбардувальної авіації пр-ка.
4. У найближчій до фронту зоні малі групи пр-ка діють переважно з бриючих і малих висот.

Заст. начальника опервідділу штабу зони КОВО
майор

Захаренко

ЦАМО СРСР, ф. 229, оп. 161, спр. 111, арк. 1—3. Оригінал.

Док. № 15

Наказ народного комісара оборони військовим радам Північно-Західного, Західного, Південно-Західного та Південного фронтів № 3 від 22 червня 1941 р.*

1. Противник, завдаючи головних ударів із Сувалкського виступу на Оліта та з району Замостя на фронті Володимир-Волинський, Радзехув, допоміжні удари у напрямку Гільзіт, Шауляй, Седлець і Волковиськ протягом 22.6, зазнаючи великих втрат, досяг невеликих успіхів на зазначених напрямках. На решті ділянок держжордону з Німеччиною і на всьому держжордоні з Румунією атаки противника відбиті з великими для нього втратами.

2. Найближчим завданням військ на 23—24. 6 ставлю:

а) концентрованими зосередженими ударами військ Північно-Західного і Західного фронтів оточити і знищити сувалкське угруповання противника і до кінця 24.6 оволодіти районом Сувалки;

* Прийнято 22 червня 1941 р. о 22 год. 7 хв.

б) могутніми концентрованими ударами механізованих корпусів усієї авіації Південно-Західного фронту та інших військ 5 і 6 А оточити і знищити угруповання противника, що наступало у напрямку Володимира-Волинського, Бродів.

До кінця 24.6 оволодіти районом Люблін.

3. Наказую:

а) Арміям Північного фронту продовжувати міцне прикриття держкордону. Кордон зліва — колишній.

б) Арміям Північно-Західного фронту, міцно утримуючи узбережжя Балтійського моря, завдати потужного контрудару з району Каунаса у фланг і тил сувалкського угруповання противника, знищити його при взаємодії із Західним фронтом і до кінця 24.6 оволодіти районом Сувалки.

Кордон зліва — колишній.

в) Арміям Західного фронту, стримуючи противника на Варшавському напрямку, завдати потужного контрудару силами не менше 2 мехкорпусів і авіації фронту у фланг і тил сувалкського угруповання противника, знищити його разом з Північно-Західним фронтом і до кінця 24.6 оволодіти районом Сувалки. Кордон зліва — колишній.

г) Арміям Південно-Західного фронту, міцно утримуючи держкордон з Угорщиною, концентричними ударами в загальному напрямку на Люблін — силами 5 і 6 А, не менше 5 мехкорпусів і всієї авіації фронту оточити і знищити угруповання противника, що наступав на фронті Володимир-Волинський — Крестонополь і до кінця 24.6 оволодіти районом Люблін. Міцно забезпечити себе з Краківського напрямку.

9) Арміям Південного фронту не допустити вторгнення противника на нашу територію. При спробі противника завдати удару в Чернівецькому напрямку чи форсувати річки Прут і Дунай могутніми фланговими ударами наземних військ при взаємодії з авіацією знищити його; 2 мехкорпусами у ніч на 23.6 зосередитись у районі Кишинева і лісів на північний захід від Кишинева.

4. На фронті від Балтійського моря до кордону з Угорщиною дозволяю перехід держкордону і дії, незважаючи на кордон.

5. Авіації Головного командування:

а) підтримати Північно-Західний фронт одним вильотом 1 ав. корп. ДД і Західний фронт одним вильотом 3 ав. корп. ДД на період виконання ними завдання по розгрому сувалкського угруповання противника;

б) включити до складу Південно-Західного фронту 18 авіадивізію ДД і підтримати Південно-Західний фронт одним вильотом 2 ав. корп. ДД, на період виконання ними завдання по розгрому люблінського угруповання противника;

в) 4 ав. корп. ДД залишити у моєму розпорядженні в готовності сприяти головному угрупованню Південно-Західного фронту і частині сил Чорноморського флоту.

Народний комісар оборони Союзу РСР
Маршал Радянського Союзу

Тимошенко

Член головної військради

Маленков

Начальник Генерального штабу Червоної Армії
генерал армії

Жуков

ЦАМО СРСР, ф. 208, оп. 2513, спр. 9, арк. 444. Копія.

(Далі буде)